

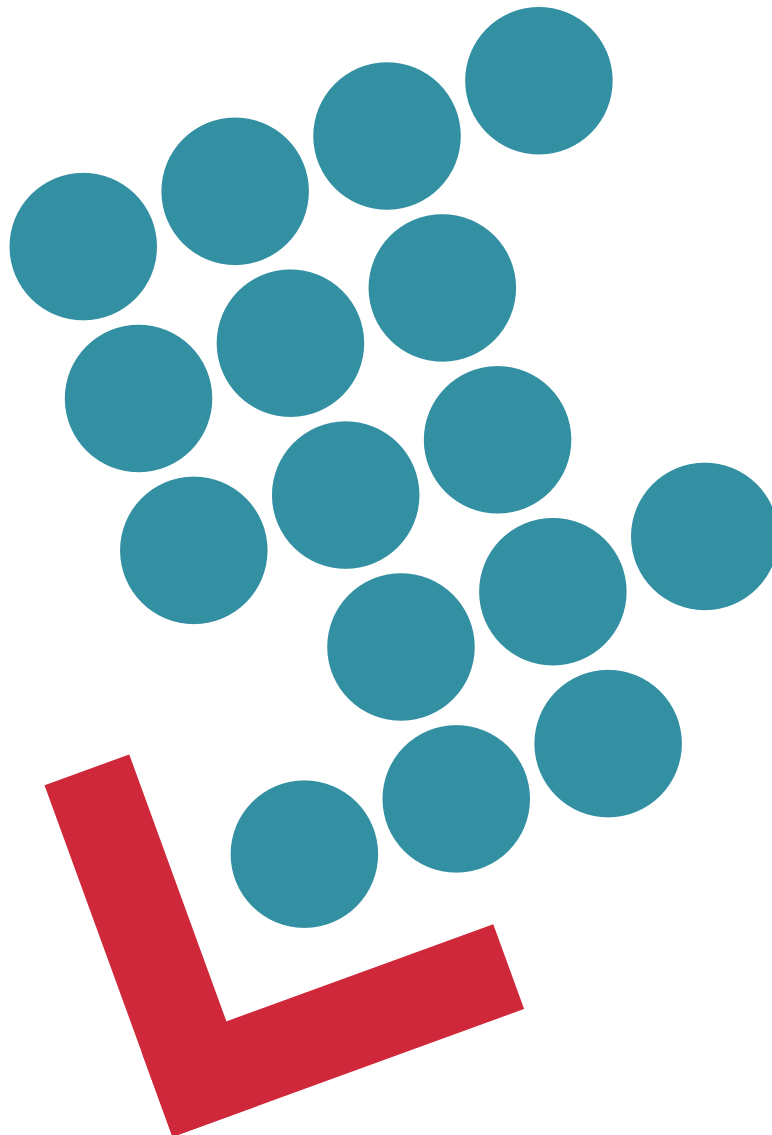

Länsvisa jämförelser av studerande inom de yrkesförberedande gymnasieprogrammen

LOs arbetsgrupp om de yrkesorienterade gymnasieprogrammen

Ansvarig från LOs ledning: ULLA LINDQVIST

Skriven av: BERIVAN AKBAL

Länsvisa jämförelser av studerande inom de yrkesförberedande gymnasieprogrammen

<i>Inledning</i>	3
<i>Vård</i>	5
Barn- och fritidsprogrammet	5
Omvårdnadsprogrammet	8
Naturbruksprogrammet	11
<i>Bygg</i>	14
Byggprogrammet	14
Elprogrammet	17
<i>Service</i>	19
Estetiska programmet	19
Handels- och administrationsprogrammet	22
Hantverksprogrammet	25
Hotell- och restaurangprogrammet	27
Medieprogrammet	30
<i>Industri</i>	33
Fordonsprogrammet	33
Industriprogrammet	36
Livsmedelsprogrammet	39
Energiprogrammet	42

Inledning

I drygt tio år har gymnasieskolan varit kommunaliserad. Under en något kortare period har vi haft dagens treåriga yrkesförberedande program. De yrkesinriktade programmen på gymnasieskolan står för det mesta för den grundläggande yrkesutbildningen i Sverige. Samtidigt finns så gott som inga kommuner i Sverige som erbjuder alla 17 gymnasieprogrammen. Dagens situation innebär att ingen tar ansvar för att alla dessa program ska finnas på ett rimligt avstånd till eleven. Enskilda kommuner kan inte klara det, men det finns inte heller någon annan som tar ansvar. Idag är det så gott som slumpmässigt vilka utbildningar som erbjuds på pendlingsavstånd till gymnasieeleverna.

I denna studie visar det sig att det finns mycket stora skillnader mellan länen, både när det gäller hur många ungdomar som går färdigt olika program och hur många som inte blir färdiga med sin utbildning. I många län har en del av de traditionella yrkesprogrammen krympt ihop till nästan ingenting. Samtidigt vet vi att det är brist på yrkesutbildad arbetskraft inom båda industrin, omsorgen och inom delar av byggsektorn.

Det finns mycket stora skillnader mellan länen vad gäller olika programs dimensionering. Vissa skillnader kan vara befogade med anledning av skillnader i regional näringslivsstruktur, men skillnaderna mellan olika län när det gäller antalet som gått ut olika program är mycket större än vad som är motiverat utifrån de relativt små skillnader i näringsstruktur som finns i Sverige.

Resultaten pekar också i riktning mot att det i många län inte finns ett fullt utbud av yrkesprogram som håller en tillräckligt bra kvalitet. I många län erbjuds inte vissa program och i andra indikerar antalet färdiga studenter och andelen avhopp att vissa program håller en alldeles för låg kvalitet.

Denna rapport kan ge ett underlag för ett regionalt arbete kring kvaliteten i yrkesprogrammen. Rapporten visar i många fall tydligt var det finns kvalitetsproblem. Rapporten visar också var det finns mycket bra fungerande yrkesprogram. Det finns många goda exempel på yrkesprogram där andelen som blir färdiga ligger på mycket höga nivåer. Det är alltså möjligt att nå framgång när det gäller yrkesprogrammets utformning, så att de både lockar ungdomar och underlättar för dem att bli färdiga med sin gymnasieutbildning, vilket visar sig mycket viktigt för deras möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden.

Rapporten baserar sig på statistik i Skolverkets internetbaserade resultat- och kvalitetsinformationssystem (SIRIS). I denna studie granskas de yrkesförberedande programmen i den kommunala skolan. De fristående gymnasierna ingår inte i den presenterade statistiken. För många län och för många program har inte denna felkälla

någon större betydelse. Omfattningen av fristående gymnasier som ger yrkesförberedande program är fortfarande litet. För medie- och estetiska programmen innebär dock detta en relativt stor felkälla i en del av länen. I Uppsala län finns ett stort medieprogram på ett fristående gymnasium. I Stockholm finns många av de estetiska program på fristående gymnasier. I Göteborg finns några framgångsrika industrigymnasier som inte är kommunala.

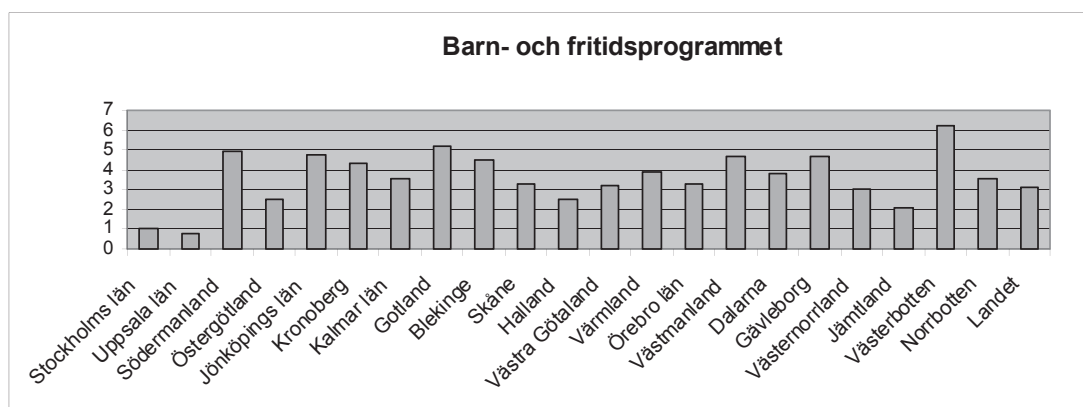
Vård

Barn- och fritidsprogrammet

Barn- och fritidsprogrammet syftar till att ge grundläggande kunskaper för arbete med människor i alla åldrar inom pedagogiska och sociala yrkesområden samt inom kultur- och fritidssektorn.

Skolåret 99/00 påbörjade 3 319 elever sin gymnasieutbildning på barn- och fritidsprogrammet.

Diagram 1: Andelen elever som gått ut barn- och fritidsprogrammet, i procent av varje läns totala population av utexaminerade år 2003.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar hur stor andelen i varje län är som gått ut barn- och fritidsprogrammet med slutbetyg av alla elever på de nationella gymnasieprogrammen för varje specifikt län.

I Sverige är det i genomsnitt 3,1 procent av de som tar examen som kommer från detta program.

Störst andel elever från programmet har

- Västerbotten med 6,3 procent
- Gotland med 5,1 procent
- Södermanland med 5,0 procent

Lägst andel elever har

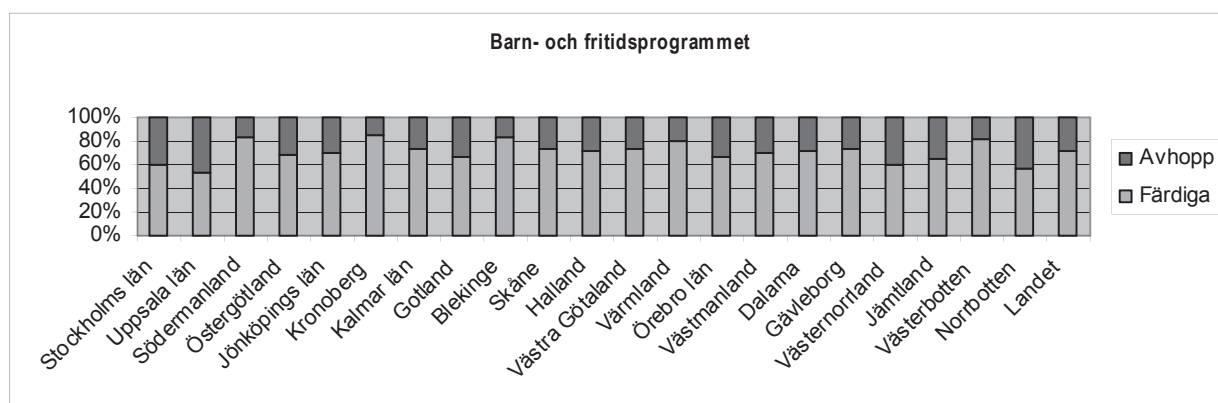
- Uppsala län med 0,8 procent
- Stockholm län med 1,0 procent

- Jämtland med 2,0 procent

Vid jämförelse av statistik ser man stora skillnader mellan länen. Jämför man Västerbotten med Uppsala län ser man att det är mer än åtta gånger så hög andel av eleverna som går ut programmet i Västerbotten.

I storstads-län kommer det att finnas ett stort behov av personal till barnomsorg, det går trots detta få elever på barn- och fritidsprogrammet. Arbetskraftsbehovet som finns i storstäderna kommer att behövas fyllas på något annat sätt, antingen genom att det flyttar in personer med den här utbildningen ifrån andra län eller genom att man anställer utbildad personal.

Diagram 2: Andelen (procent) elever som inom fyra år gått ut gymnasieprogrammet med slutbetyg eller hoppat av.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar andelen elever som har gått färdigt, respektive inte har gått färdigt barn- och fritidsprogrammet efter fyra år, d v s år 2003. Det är stora variationer mellan länen. Genomsnittet för landet ligger på 72 procent.

Länen med flest avhopp är

- Uppsala med 47 procent
- Norrbotten med 43 procent
- Stockholm med 40 procent

Länen med minst avhopp är

- Kronoberg med 16 procent
- Blekinge med 16 procent
- Södermanland med 16 procent

Det finns inga enkla förklaringar till varför avhoppet i vissa län är tre gånger fler än i andra län. I Uppsala hoppar nästan hälften av eleverna av. En anledning skulle kunna

vara att näringslivsstrukturen i länet d v s att arbetsmarknaden för just den typen av jobb är dålig. Kommunernas strategi vad gäller bemanningen av förskolan kan spela roll. I vissa kommuner har man som mål att endast anställa förskollärare.

Arbetsmarknaden för barnskötare blir där dålig. En annan anledning kan vara att eleverna hoppat av p g a missnöje med programmets utformning. Programmets popularitet har en stor betydelse. Bra program är ofta mycket populära och har bättre rykten, något som lockar ambitiösa studerande.

I proposition 1997/98:169 tar regeringen bland annat upp problemet att vissa elever går i skolan för att få studiebidraget och inte för utbildningens skull. Barn- och fritidsprogrammet är ett av några program som ligger i riskzon för att bli en s k uppehållsåtgärd för eleven.

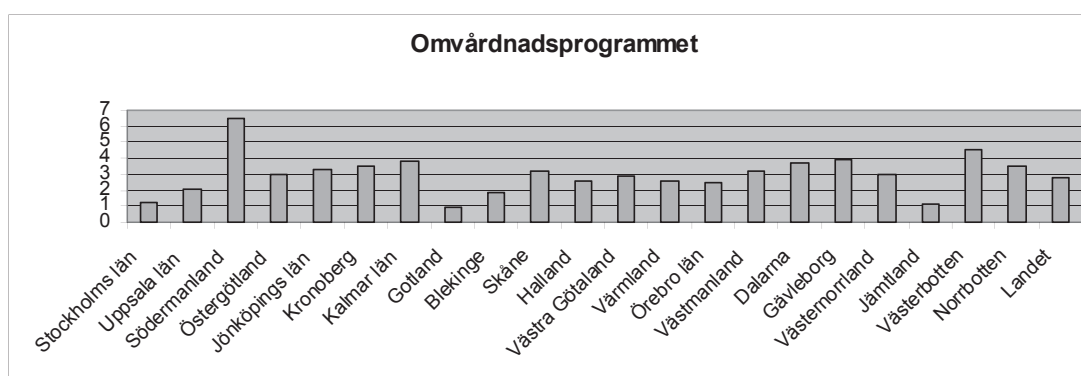
Södermanland har med 5 procent en hög andel elever på barn- och fritidsprogrammet och låg andel avhopp med 16 procent. Uppsala län har med 0,8 procent lägst andelar av sina elever på barn- och fritidsprogrammet, länet har dessutom 47 procent som inte fullföljer utbildningen. I Stockholm är motsvarande siffror 1 procent respektive 40 procent som hoppar av. Län som inte ligger speciellt långt ifrån varandra och har en likartad arbetsmarknad uppvisar alltså enormt stora skillnader när det gäller detta program. Det kan inte finnas någon rimlig anledning till dessa skillnader. Det främsta skälet till denna utveckling i Uppsala och Stockholm är att detta program har hamnat i en nedåtgående spiral, beroende på lågt söktryck, lågt motiverade elever och låg kvalitet på utbildningen.

Omvårdnadsprogrammet

Omvårdnadsprogrammet syftar till att ge grundläggande kunskaper för arbete i verksamheter inom hälso- och sjukvård samt vård och omsorg.

Skolåret 99/00 påbörjade 3 077 elever sin gymnasieutbildning på omvårdnadsprogrammet.

Diagram 3: Andelen elever som gått ut omvårdnadsprogrammet, i procent av varje läns totala population av utexaminerade år 2003.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar hur stor andelen i varje län är som gått ut omvårdnadsprogrammet med slutbetyg av alla elever på de nationella gymnasieprogrammen för varje specifikt län.

Störst andel elever från programmet har

- Södermanland med 6,4 procent
- Västerbotten med 4,5 procent
- Gävleborg med 3,9 procent

Lägst andel elever har

- Gotland med 0,9 procent
- Jämtland med 1,2 procent
- Stockholm med 1,3 procent

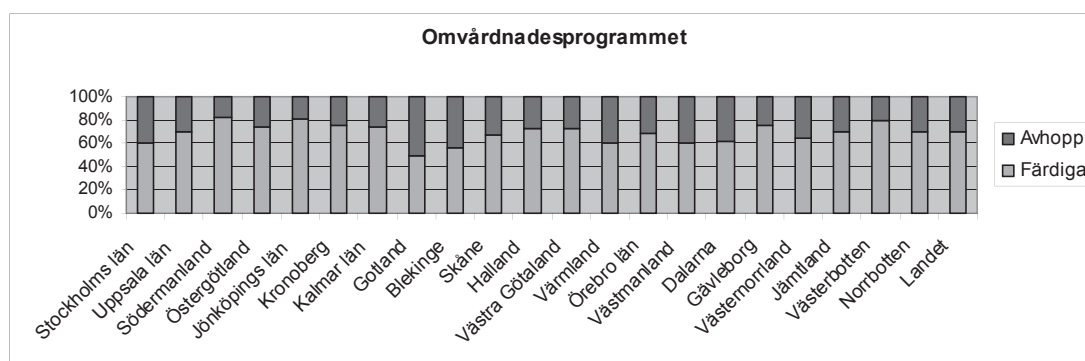
För hela landet ligger den genomsnittliga andelen på 2,8 procent.

Jämför man Södermanland med Gotland så har Södermanland sju gånger fler andelar elever på programmet än Gotland. I hela landet är det en brist på vård- och omsorgspersonal. Något som främst är uppenbart i våra storstäder, ändå är det en låg andel

som går på omvårdnadsprogrammet i dessa regioner. En anledning till detta kan vara att programmet inte är populärt, vilket i sin tur kan bero på en dålig kvalitet på utbildningen. En annan anledning kan vara att ungdomar i storstäderna tycker att utbildningen leder till yrken där det är för dåliga villkor, både vad gäller lön, anställningstrygghet och arbetsmiljö. Dagens lediga jobb fås av personer som flyttat in till storstäderna i från mindre orter och personer som nyligen invandrat till landet.

Diagram 4: Andelen (procent) elever som inom fyra år gått ut gymnasieprogrammet med slutbetyg eller hoppat av.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar andelen elever som hoppat av eller gått ut omvårdnadsprogrammet efter fyra år, d v s år 2003. Det finns påtagliga skillnader mellan länen, men de är inte lika extrema som för vissa andra program. Andelen utexaminerade ligger mellan 50-82 procent. För hela landet ligger andelen utexaminerade på 70 procent.

Länen med flest avhopp är

- Gotland med 50 procent
- Blekinge med 44 procent
- Stockholm, Värmland och Västmanland med 40 procent

Länen med minst avhopp är

- Södermanland med 18 procent
- Jönköpings län med 19 procent
- Västerbotten med 20 procent

Något man bör uppmärksamma i det här fallet är att det på Gotland enbart går tio elever på omvårdnadsprogrammet och att ett avhopp kan leda till stora förändringar i statistikens procentenheter. Jämför man länen med högst och lägst andelar avhopp ser man att avhoppet är mer än dubbelt så stora på Gotland, Blekinge och i Stockholm jämfört med Södermanland. En anledning till de många avhoppet kan bero på att eleverna hoppat av p g a missnöje med programmets utformning.

Omvårdnadsprogrammet är vidare ett av några program som ligger i riskzonen för att bli en skrupp för eleven.

Södermanland har med 6,4 procent störst andel elever som går på omvårdnadsprogrammet, dessutom har Södermanland landets lägsta andel avhopp på 18,2 procent. Södermanland visar sig alltså ha både ett väl fungerande barn- och fritidsprogram och ett omvårdnadsprogram.

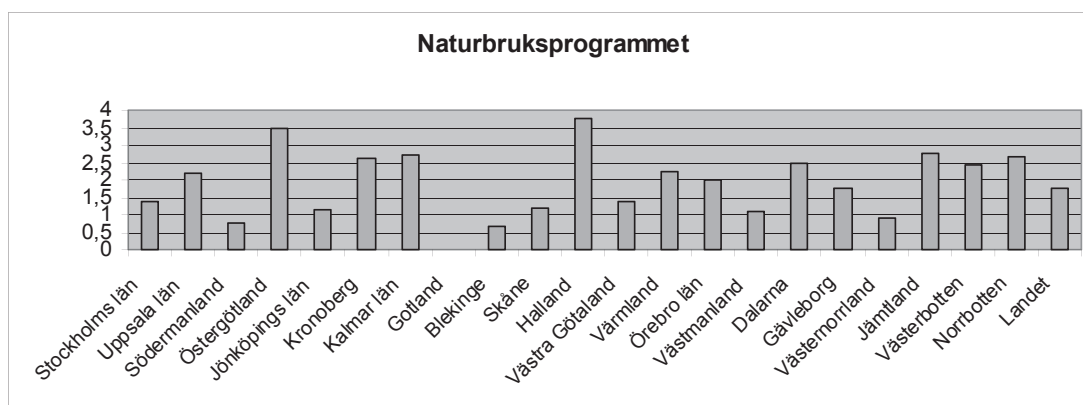
Ett län som är raka motsatsen till Södermanland är Gotland. Gotland har ett mycket högt avhopp som ligger på 50 procent. Jämför man Gotlands andel elever på programmet som ligger på 0,9 procent och hela landets andel som ligger på 2,8 procent. I en så liten region som Gotland, kan en sådan avvikelse bero på tillfälligheter, men det borde ge en signal om att Gotland inte utbildar tillräckligt många för att bemanna den äldreomsorg och sjukvård som finns på Gotland. Ett annat län med problem av samma art är Stockholm, också här är utbildningen liten och har höga avhopp.

Naturbruksprogrammet

Naturbruksprogrammet syftar till att ge grundläggande kunskaper inom naturbrukets olika områden samt till att utveckla insikter i företagandets villkor.

Skolåret 99/00 påbörjade 1 928 elever sin gymnasieutbildning på naturbruksprogrammet.

Diagram 5: Andelen elever som gått ut naturbruksprogrammet, i procent av varje läns totala population av utexaminerade år 2003.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar hur stor andelen i varje län är som gått ut naturbruksprogrammet med slutbetyg av alla elever på de nationella gymnasieprogrammen för varje specifikt län.

Skillnaden mellan länsandelar elever skiljer sig kraftigt ifrån varandra, andelarna ligger mellan 0,7-3,7 procent.

Störst andel elever från programmet har

- Halland med 3,7 procent
- Östergötland med 3,5 procent
- Jämtland med 2,8 procent

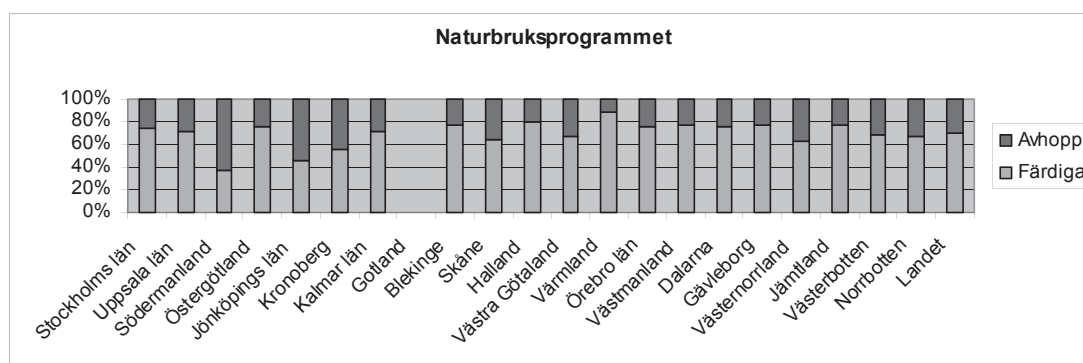
Lägst andel elever har

- Blekinge med 0,7 procent
- Södermanland med 0,8 procent
- Västernorrland med 0,9 procent

För hela landet ligger genomsnittsandelen för naturbruksprogrammet på 1,8 procent. Jämför man Blekinge med Halland ser man att det är sex gånger fler andelar som har

genomfört programmet i Halland. De låga andelarna i Blekinge kan antingen ses som ett tecken på att programmet inte har en hög popularitet eller att man inte bedömt det som angeläget att satsa på detta program i regionen.

Diagram 6: Andelen (procent) elever som inom fyra år gått ut gymnasieprogrammet med slutbetyg eller hoppat av.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar andelen elever som hoppat av eller gått ut naturbruksprogrammet efter fyra år, d v s år 2003.

Siffrorna för andelen utexaminerade ifrån naturbruksprogrammet skiljer sig mycket ifrån varandra. För hela landet ligger siffran för avhopp på 30,2 procent.

Länen med flest avhopp är

- Södermanland med 63 procent
- Jönköpings län med 55 procent
- Kronoberg med 44 procent

Länen med minst avhopp är

- Värmland med 12 procent
- Halland med 20 procent
- Gävleborg och Jämtland med 22 procent

Jämför man avhopp i Värmland med avhopp i Södermanland ser man att avhopp i Södermanland är ungefär sex gånger fler. Men här bör påpekas att avhopp i Södermanland är extremt höga.

Jämfört med andra läns naturbruksprogram har Halland procentuellt flest elever, andelen ligger på 3,7 procent. Halland har dessutom med 20 procent näst lägst andelar avhopp. Det är uppenbart att det i Halland finns en fungerande utbildning inom detta område. Man kan dock fråga sig om dimensioneringen av programmet svarar mot ett så stort behov av utbildad arbetskraft inom detta område på arbetsmarknaden.

Södermanland har med 63 procent landets högsta andel avhopp ifrån naturbruksprogrammet. Andelen elever som Södermanland har på programmet ligger på 0,8 procent. Med tanke på att de inte är så många elever kan ett fåtal avhopp leda till stora förändringar i statistiken.

De stora skillnaderna mellan olika län kan vara orsakade av att programmen i olika delar av Sverige har olika inriktningar. Inom ramen för naturbruksprogrammet ryms både traditionella jordbruksutbildningar och utbildningar inriktade på smådjur. Denna utbildning karaktäriseras också ofta av att man under studietiden bor på internat, något som kan fungera väl för vissa grupper men innebära problem för andra.

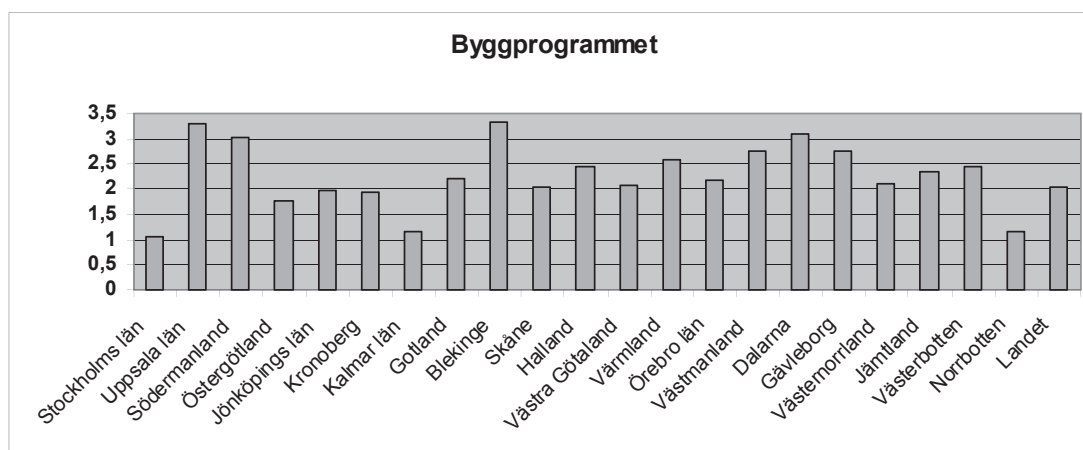
Bygg

Byggprogrammet

Byggprogrammet syftar till att ge en bred orientering om byggprocessen och till att ge grundläggande kunskaper inom nybyggnad och renovering av hus och anläggningar.

Skolåret 99/00 påbörjade 2 190 elever sin gymnasieutbildning på byggprogrammet.

Diagram 7: Andelen elever som gått ut byggprogrammet, i procent av varje läns totala population av utexaminerade år 2003.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar hur stor andelen i varje län är som gått ut byggprogrammet med slutbetyg av alla elever på de nationella gymnasieprogrammen för varje specifikt län.

Andelen för länen ligger runt i de flesta fall mellan ett och tre procent. Det är få flickor som söker sig till dessa utbildningar, något man under en lång tid har försökt att förändra.¹

Störst andel elever från programmet har

- Blekinge och Uppsala län med 3,3 procent
- Dalarna med 3,1 procent
- Södermanland med 3 procent

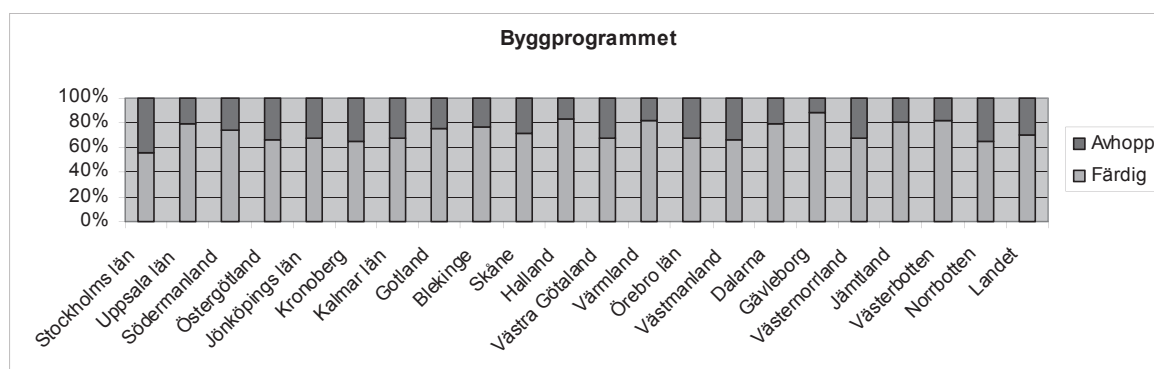
¹ Hur står det till med yrkesutbildningarna i gymnasieskolan? Sid. 11 (av: K. Mårtensson, I. Wennemo) LO jan 2005.

Lägst andel elever har

- Stockholms län med 1,1 procent
- Kalmar län och Norrbotten med 1,2 procent
- Östergötland med 1,8 procent

För hela landet ligger andelen på två procent. Jämför man Blekinges med Stockholms läns andelar ser man att det är tre gånger fler i Blekinge. Men flera län har en andel elever som ligger på ungefär 2 procent. Jämfört med tidigare nämnda program är det en betydligt mindre skillnad mellan länen vad gäller dimensioneringen av byggnadsprogrammen. Till en del är detta säkert beroende på att arbetsmarknadens parter har ett större inflytande på dimensioneringen av denna utbildning. Man är från facklig sida angelägna om att utbildningen inte expanderar för mycket, så att det blir möjligt för ungdomarna som genomgår utbildning att få praktik och lärlingsplatser efter gymnasietiden.

Diagram 8: Andelen (procent) elever som inom fyra år gått ut gymnasieprogrammet med slutfärdighet eller hoppat av.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar andelen elever som hoppat av eller gått ut byggprogrammet efter fyra år, dvs år 2003. Andelen utexaminerade ifrån programmen i varje länen varierar mellan 56-88 procent.

Länen med flest avhopp är

- Stockholms län med 44 procent
- Kronobergs län och Norrbotten med 35 procent
- Västmanland med 34 procent

Länen med minst avhopp är

- Gävleborg med 12 procent
- Halland med 16 procent
- Värmland och Västerbotten med 18 procent

I hela landet ligger den genomsnittliga andelen för avhopp på 29 procent. Vissa län som Stockholms län har mycket höga avhopp. I många andra län lyckas man mycket väl att utexaminera sina elever. Avhopp på under 20 procent, vilket vi kan se i flera län, vittnar om framgångsrika utbildningar.

En anledning till höga avhopp i vissa län kan bero på missnöje med programmets utformning eller att skolan inte har resurser som är ”up to date”. Områden där det byggs som mest är i storstäderna, men ändå är avhopp på byggprogrammen i Stockholms län och Västra Götaland mycket höga. Det ställer krav på ett inflöde av utbildad byggarbetskraft till storstadsområdet från resten av landet.

När det råder högkonjunktur för byggbranschen har eleverna som påbörjar utbildningen nästan uteslutande haft dessa program som förstahandsval och vid lågkonjunktur upplever ofta skolorna att man inte får in ”rätt” elever.²

Stockholms län sticker ut med den lägsta andelen utexaminerade från programmet och de har dessutom med 44 procent störst avhopp ifrån programmet. Också i Norrbotten är utbildningen liten och har höga avhopp.

---

² Hur står det till med yrkesutbildningarna i gymnasieskolan? Sid. 11 (av: K. Mårtensson, I. Wennemo) LO jan 2005.

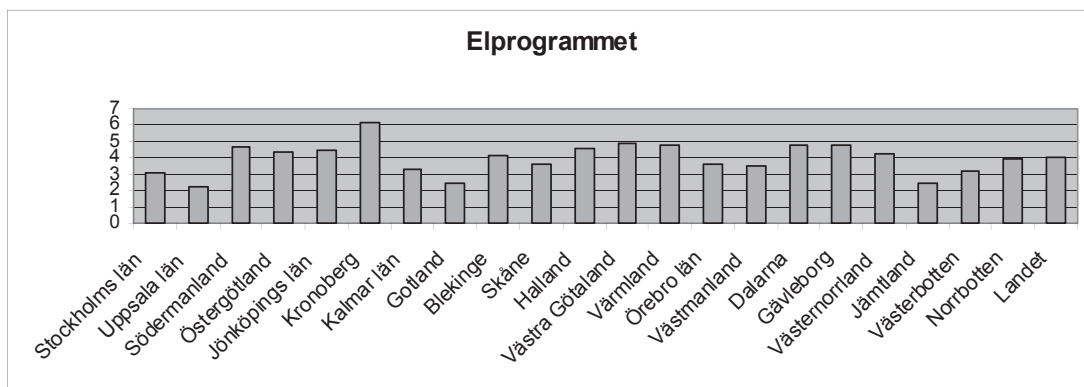

Elprogrammet

Elprogrammet syftar till att ge grundläggande kunskaper för arbete med elinstallationer samt till att ge tekniska och teoretiska kunskaper inom områdena automation, datorteknik och elektronik.

Skolåret 99/00 påbörjade 3 902 elever sin gymnasieutbildning på elprogrammet.

Diagram 9: Andelen elever som gått ut elprogrammet, i procent av varje läns totala population av utexaminerade år 2003.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar hur stor andelen i varje län är som gått ut elprogrammet med slutbetyg av alla elever på de nationella gymnasieprogrammen för varje specifikt län. Jämfört med byggprogrammet som också ingår i byggyrkeskategorin, har elprogrammet en högre andel utexaminerade elever. En majoritet av länen har en andel som ligger mellan 3-4,9 procent.

Störst andel elever från programmet har

- Kronoberg med 6,1 procent
- Västra Götaland med 4,9 procent
- Gävleborg och Värmland med 4,8 procent

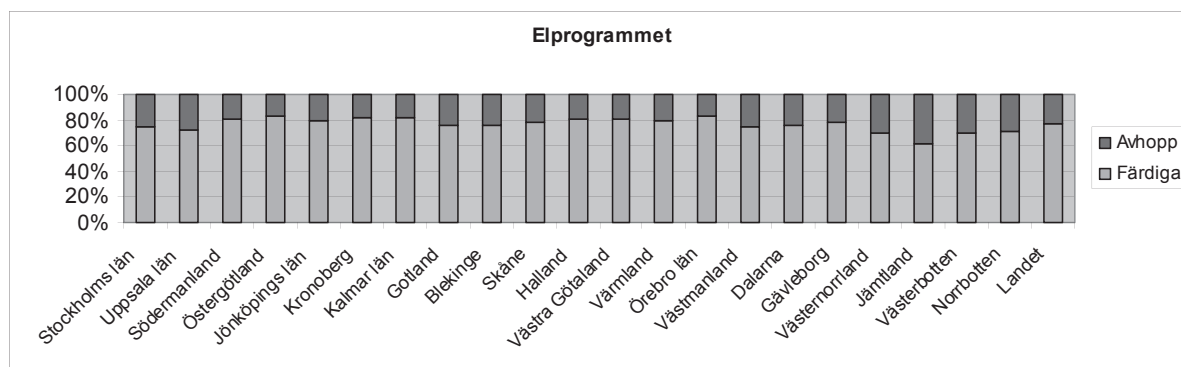
Lägst andel elever har

- Uppsala län med 2,2 procent
- Gotland och Jämtland med 2,4 procent
- Stockholm med 3,1 procent

Andelen för landet ligger på fyra procent.

Vid jämförelse av statistik ser man stora skillnader mellan länen. I Kronoberg genomgår nästan tre gånger fler elprogrammet än i Uppsala.

Diagram 10: Andelen (procent) elever som inom fyra år gått ut gymnasieprogrammet med slutbetyg eller hoppat av.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar andelen elever som hoppat av eller gått ut elprogrammet efter fyra år, d v s år 2003.

Det finns inga stora skillnader mellan länen. Andelen för hela landet ligger på 78 procent.

Länen med flest avhopp är

- Jämtland med 39 procent
- Västernorrland och Västerbotten med 30 procent
- Norrbotten och Uppsala med 28 procent

Länen med minst avhopp är

- Östergötland och Örebro län 17 procent
- Kronoberg och Kalmar län med 18 procent
- Södermanland med 19 procent

Vid jämförelser av avhopp ser man att det mellan vissa län är upp till dubbelt så höga avhopp. Norrlandsläna verkar vara hårdast drabbat av avhopp. I flera av länen ligger dock avhopsprocenten på under 20 procent, vilket är mycket positivt.

Med 2,4 procent som genomgår utbildningen och avhopp på 39 procent är Jämtland ett utav länen med störst problem. Det ger en signal om att elprogrammet inte är någon välfungerande utbildning i detta län. Uppsala har en likartad problematik. I Kronoberg har man dock en motsatt situation. Det är det län där flest genomgår detta program och de tillhör dessutom de län som har den lägsta andelen avhopp.

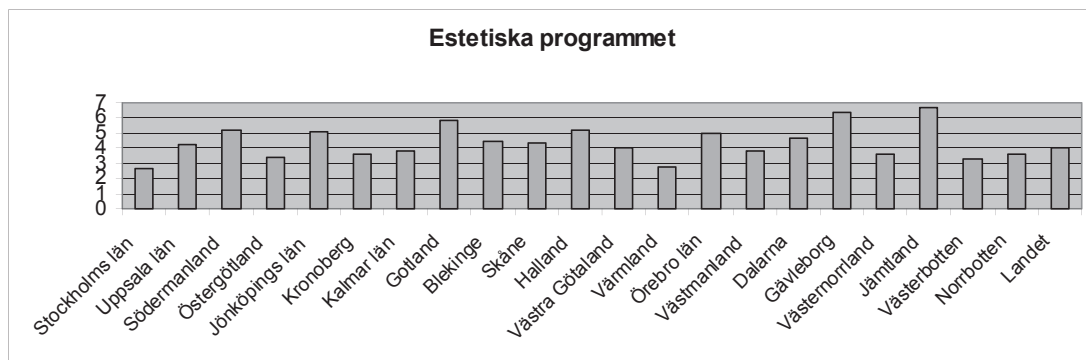
Service

Estetiska programmet

Estetiska programmet syftar till att ge grundläggande kunskaper inom kultur och estetik samt att ge möjlighet att allsidigt utveckla förmågan till skapande, inlevelse och uttryck.

Skolåret 99/00 påbörjade 4 130 elever sin gymnasieutbildning på estetiska programmet.

Diagram 11: Andelen elever som gått ut estetiska programmet, i procent av varje läns totala population av utexaminerade år 2003.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar hur stor andelen i varje län är som gått ut estetiska programmet med slutbetyg av alla elever på de nationella gymnasieprogrammen för varje specifikt län.

Störst andel elever från programmet har

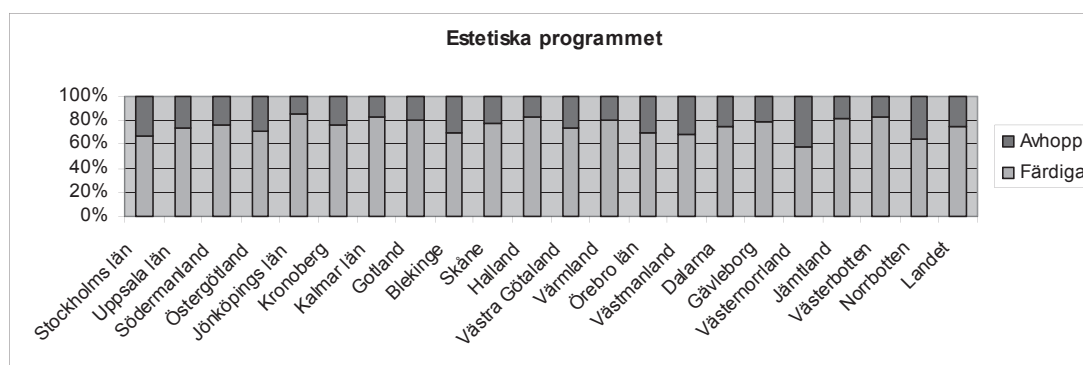
- Jämtland med 6,6 procent
- Gävleborg med 6,4 procent
- Gotland med 5,9 procent

Lägst andel elever har

- Stockholm län och Värmland med 2,7 procent
- Västerbotten med 3,3 procent
- Östergötland med 3,4 procent

För hela landet ligger andelen på fyra procent. Jämför man Jämtland med Stockholms län ser man att skillnaden på andelen elever är lite mer än dubbelt så stor. Det finns indikationer på att estetiska program är överrepresenterade i friskolorna som inte är med i denna sammanställning. Det faktum att det finns många fler friskolor i Stockholm kan minska skillnaden mellan länen betydligt. Problemet med det estetiska programmet är att arbetsmarknadsutsikterna är mycket dåliga för eleverna. Så gott som inga får jobb inom den sektor de är utbildade för. Man kan ställa sig frågan ifall det är acceptabelt att så många går programmet trots att det inte leder till arbete inom yrkesområdet.

Diagram 12: Andelen (procent) elever som inom fyra år gått ut gymnasieprogrammet med slutbetyg eller hoppat av.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar andelen elever som hoppat av eller gått ut det estetiska programmet efter fyra år, d v s år 2003.

Länen med flest avhopp är

- Västernorrland med 42 procent
- Norrbotten med 35 procent
- Stockholms län med 33 procent

Länen med minst avhopp är

- Jönköpings län med 14 procent
- Halland och Kalmar län med 17 procent
- Västerbotten och Jämtland med 18 procent

För hela landet ligger den genomsnittliga andelen på 26 procent. Jämför man länen med varandra ser man att skillnaden är mer än dubbelt så stor mellan extremerna. De två länen med störst andel avhopp ligger i den norra delen av landet. En anledning till den stora andelen avhopp kan bero på att eleven förväntat sig mer av programmet än vad det fick. En annan anledning kan vara att eleven kommit till insikt med att programmet inte leder till något jobb.

En annan anledning till att många söker sig till det estetiska programmet kan vara för att de är skoltrötta, men ändå vill gå ut gymnasiet och därför väljer vad de tror är ett enkelt och roligt program.

Av alla län så har Stockholms län med 2,6 procent lägst andel elever på det estetiska programmet och avhoppen för länet är bland de högsta med 33 procent.

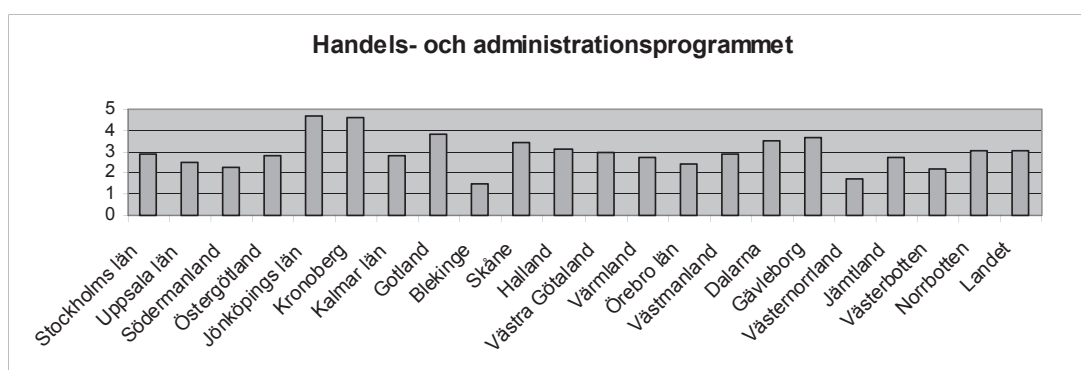
Andelen elever som valt att gå på det estetiska programmet i Västernorrland ligger på 3,6 procent, en andel som ligger under genomsnittet för hela landet (4,1 procent).

Handels- och administrationsprogrammet

Handels- och administrationsprogrammet syftar till att ge grundläggande kunskaper för arbete inom varuhandel och tjänsteproduktion samt till att utveckla insikter i företagandets villkor.

Skolåret 99/00 påbörjade 3 396 elever sin gymnasieutbildning på handels- och administrationsprogrammet.

Diagram 13: Andelen elever som gått ut handels- och administrationsprogrammet, i procent av varje läns totala population av utexaminerade år 2003.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar hur stor andelen i varje län är som gått ut handels- och administrationsprogrammet med slutbetyg av alla elever på de nationella gymnasieprogrammen för varje specifikt län.

Alla län har en andel av sina elever på handels- och administrationsprogrammet. Det finns stora skillnader mellan länen.

Störst andel elever från programmet har

- Jönköpings län med 4,7 procent
- Kronoberg med 4,6 procent
- Gotland med 3,9 procent

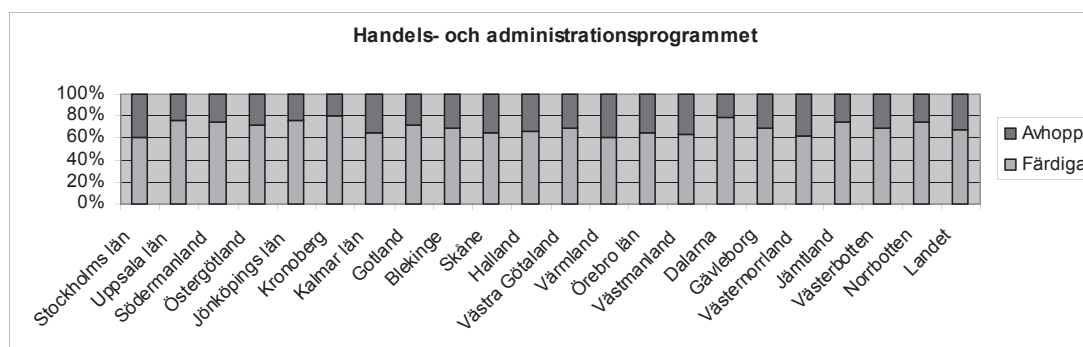
Lägst andel elever har

- Blekinge med 1,5 procent
- Västernorrland med 1,7 procent
- Västerbotten med 2,2 procent

För hela landet ligger andelen i genomsnitt på tre procent. Det finns mycket stora skillnader mellan vissa län, det är tre gånger fler som går ut handels- och

administrationsprogrammet i Jönköpings län än i Blekinge. Det är svårt att förstå varför så stora skillnader kan finnas mellan dessa län. Efterfrågan på arbetsmarknaden kan inte skilja sig så mycket mellan dessa län.

Diagram 14: Andelen (procent) elever som inom fyra år gått ut gymnasieprogrammet med slutbetyg eller hoppat av.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar andelen elever som hoppat av eller gått ut handels- och administrationsprogrammet efter fyra år, d v s år 2003. Det finns inga extrema skillnader mellan länen, men länen uppvisar ändå väldigt höga andelar avhopp. Andelen utexaminerade efter fyra år är relativt låg, nivån ligger mellan 60-80 procent. Det finns inga län som ligger speciellt lågt vad gäller avhopp, vilket har varit fallet med många andra yrkesprogram.

Länen med flest avhopp är

- Stockholms län med 40 procent
- Värmland och Västernorrland med 39 procent
- Västmanland med 36 procent

Länen med minst avhopp är

- Kronoberg för 20 procent
- Dalarna med 22 procent
- Uppsala och Jönköping med 24 procent

För landet ligger andelen avhopp på 32 procent. Jämför man Stockholms län med Kronoberg ser man att skillnaden är dubbelt så stor i Stockholm. Andelen elever som går på handels- och administrationsprogrammet i Jönköping och Kronoberg är störst i landet och ligger på 4,7 respektive 4,6 procent och de har relativt låga avhopp 24 respektive 20 procent.

Under det senaste decenniet har handels- och administrationsprogrammet förlorat sin popularitet. I dagsläget är inte efterfrågan på exempelvis sekreterare lika stor som den

var förr. Det har inte heller varit så viktigt för butikspersonalen att ha en yrkesutbildning för att få jobb. Det verkar upplevas som viktigare att butikspersonalen är allmänbildad och har ett intresse för jobbet t ex intresse för kläder och mode om man arbetar i en klädbutik.

Många anser att handels- och administrationsprogrammet blivit en sorts uppehållsåtgärd, d v s man går i skolan för att få studiebidraget och ambitionerna bland eleverna är låga.

En anledning kan vara att prestationen hos eleven på programmet inte är lika högt som hos samhällsvetenskapsprogrammet och att man p g a skoltrötthet väljer att gå på handels- och administrationsprogrammet. Handels- och administrationsprogrammet är ett av några program som ligger i riskzon för att bli en s k uppehållsåtgärd för eleven om inte kraftfulla åtgärder sätts in för att höja kvaliteten och statusen på detta program. Mycket pekar mot att den utveckling som skett inom detaljhandelsbranschen inte alls avspeglar sig i uppbyggnaden av undervisningen.

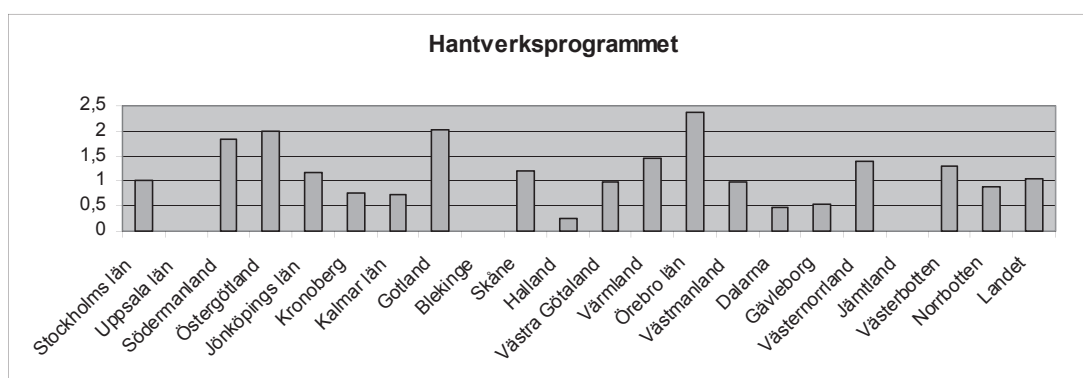

Hantverksprogrammet

Hantverksprogrammet syftar till att ge grundläggande kunskaper för arbete inom olika hantverksområden för produktion, reparation och service samt till att utveckla insikter i företagandets villkor.

Skolåret 99/00 påbörjade 1 018 elever sin gymnasieutbildning på hantverksprogrammet.

Diagram 15: Andelen elever som gått ut hantverksprogrammet, i procent av varje läns totala population av utexaminerade år 2003.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar hur stor andelen i varje län är som gått ut hantverksprogrammet med slutbetyg av alla elever på de nationella gymnasieprogrammen för varje specifikt län.

Det finns stora variationer mellan länen angående andelen elever som väljer att gå hantverksprogrammet. För programmet finns åtta län där andelen ligger under en procent. För hela landet ligger den genomsnittliga andelen på 1 procent.

Störst andel elever från programmet har

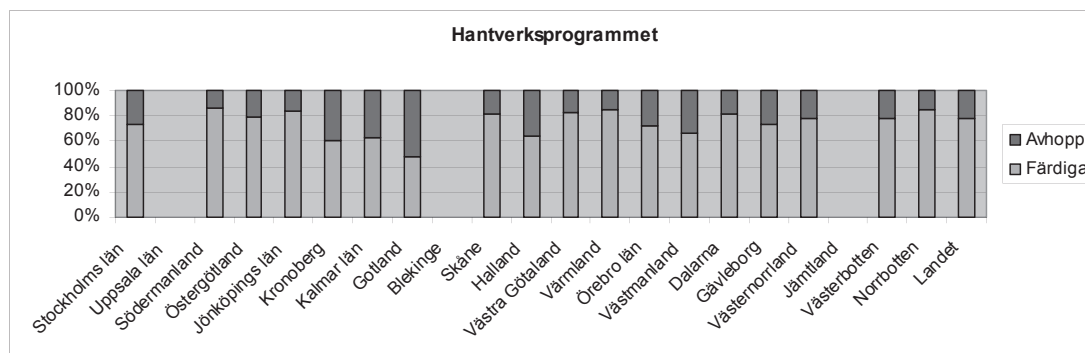
- Örebro län med 2,4 procent
- Gotland och Östergötland med 2 procent
- Södermanland med 1,8 procent

Lägst andel elever har

- Halland med 0,3 procent
- Dalarna och Gävleborg med 0,5 procent
- Kalmar och Kronoberg med 0,7 procent

Om man jämför länen med varandra kan man se att skillnaderna kan vara upptill fem gånger större t ex mellan Örebro län och Halland.

Diagram 16: Andelen (procent) elever som inom fyra år gått ut gymnasieprogrammet med slutbetyg eller hoppat av.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar andelen elever som hoppat av eller gått ut hantverksprogrammet efter fyra år, d v s år 2003.

Länen med flest avhopp är

- Gotland med 52 procent
- Kronoberg med 40 procent
- Halland med 37 procent

Länen med minst avhopp är

- Södermanland med 14 procent
- Norrbotten med 15 procent
- Värmland och Jönköping med 16 procent

För hela landet ligger den genomsnittliga andelen avhopp på 22 procent.

Bland länen är det stora skillnader mellan andelen avhopp. Vid jämförelse av andelen avhopp mellan Södermanland och Gotland är skillnaden mer än tre gånger stor. På Gotland gick i och för sig bara tio elever på hantverksprogrammet. I flera län är avhoppens mycket låga, långt under 20 procent, vilket är lågt för yrkesprogrammen.

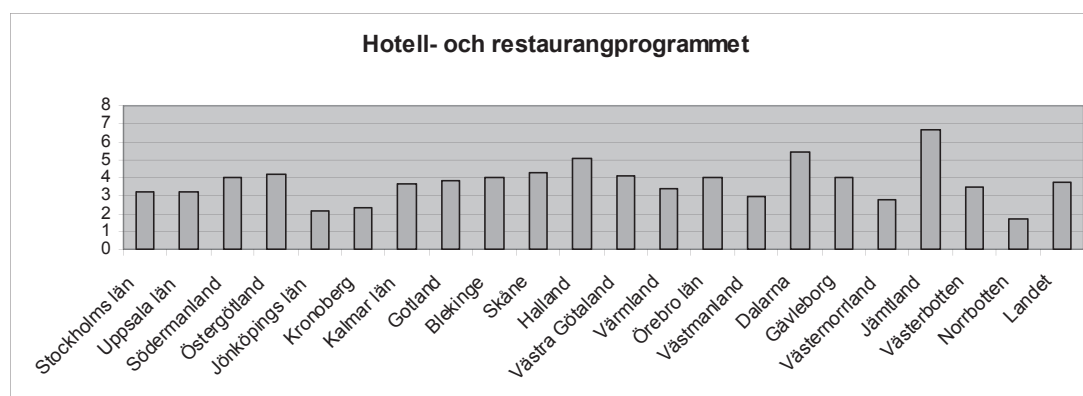
Omfattningen och framgången för hantverksprogrammet verkar skilja sig markant mellan olika län. I Södermanland genomgår relativt många utbildningen och avhoppens är låga. I Kronoberg och Halland däremot, som ligger bra till vad gäller många andra yrkesprogram, där är utbildningarna små och har stora avhopp.

Hotell- och restaurangprogrammet

Hotell- och restaurangprogrammet syftar till att ge grundläggande kunskaper för arbete inom hotell- och restaurangverksamhet.

Skolåret 99/00 påbörjade 3 931 elever sin gymnasieutbildning på hotell- och restaurangprogrammet.

Diagram 17: Andelen elever som gått ut hotell- och restaurangprogrammet, i procent av varje läns totala population av utexaminerade år 2003.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar hur stor andelen i varje län är som gått ut hotell- och restaurangprogrammet med slutbetyg av alla elever på de nationella gymnasieprogrammen för varje specifikt län.

Hotell- och restaurangprogrammet har blivit ett av de större yrkesinriktade programmen och finns idag i alla län. För hela landet ligger den andelen på 3,7 procent. 13 av 21 län har en andel som ligger mellan 3,2-4,2 procent. Men det finns län som sticker ut, t ex Jämtland.

Störst andel elever från programmet har

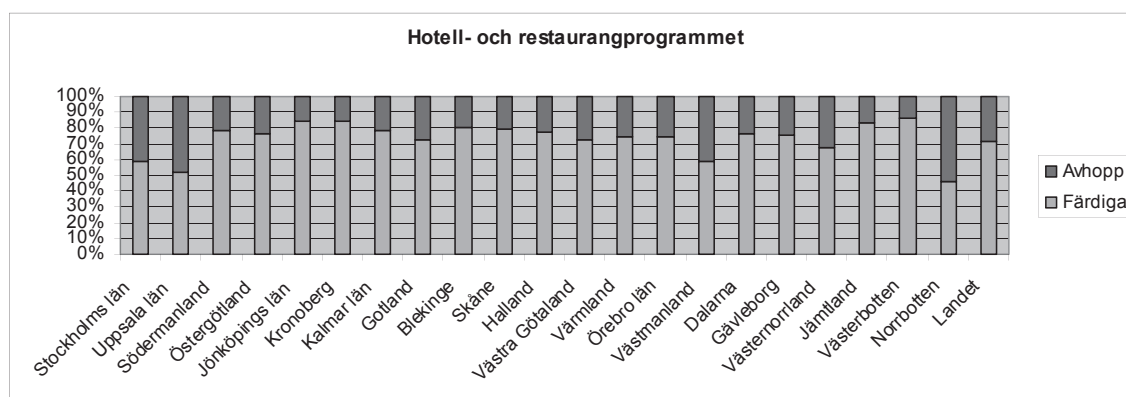
- Jämtland med 6,7 procent
- Dalarna med 5,4 procent
- Halland med 5,1 procent

Lägst andel elever har

- Norrbotten med 1,7 procent
- Jönköpings län med 2,1 procent
- Kronoberg med 2,4 procent

Att skillnaden mellan olika län är så hög kan ifrågasättas. Det verkar osannolikt att skillnaden mellan arbetsmarknadsutsikterna i olika län kan vara så stora att de motsvarar dessa skillnader.

Diagram 18: Andelen (procent) elever som inom fyra år gått ut gymnasieprogrammet med slutbetyg eller hoppat av.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar andelen elever som hoppat av eller gått ut hotell- och restaurangprogrammet efter fyra år, d v s år 2003.

Länen med flest avhopp är

- Norrbotten med 54 procent
- Uppsala län med 48 procent
- Västmanland och Stockholms län med 41 procent

Länen med minst avhopp är

- Västerbotten med 14 procent
- Jönköpings län och Kronoberg med 16 procent
- Jämtland med 17 procent

För hela landet ligger andelen avhopp på 28 procent. Skillnaderna mellan andel avhopp i länen är mycket stora. Jämför man länen med lägst och högst andel avhopp ser man att det i Norrbotten är fyra gånger fler avhopp än i Västerbotten. Det är svårt att förstå hur det kan uppstå så stora skillnader mellan två grannlän med likartade förutsättningar. I Norrbotten går det 94 elever på hotell- och restaurangprogrammet och i Västerbotten går det 96 elever. Det är ingen stor skillnad på antalet elever i länen, men ändå varierar avhopp kraftigt. Den ända tänkbara anledningen är då att avhopp beror på själva skolan och programmet. Oddsens att alla skoltrötta elever skulle befinna sig i Norrbotten är inte stor.

Att vissa län har en hög andel avhopp ifrån hotell- och restaurangprogrammet kan bero på missnöje med utbildningens kvalitet och pedagogik. Eleverna kanske börjar på programmet i hopp om att bli TV- kockar, men inser att chanserna inte är så stora och därför hoppar av. ”Från hotell- och restaurangfacket ser man kvalitetsbrister när varje kommun ska ha en egen utbildning. Det finns duktiga yrkesmänniskor på skolorna, men pedagoger saknas”³, hävdas det.

Andelen elever som valt att gå på hotell- och restaurangprogrammet är lägst i Norrbotten med 1,7 procent dessutom har de med 54 procent högst andel avhopp.

Jämtland är det län som lyckats bäst med sitt hotell- och restaurangprogram. Jämtland har störst andel elever från programmet i landet med 6,7 procent och har ett avhopp på 17,1 som är det tredje bästa i landet. Frågan är dock om det finns jobb för så många hotell- och restaurangutbildade i regionen.

Jönköpings län är ett annat län som också lyckats bra med andelen avhopp. Andelen elever som genomfört programmet i länet är näst lägst i landet med 2,1 procent. Avhoppet på 16 procent är landets näst lägsta.

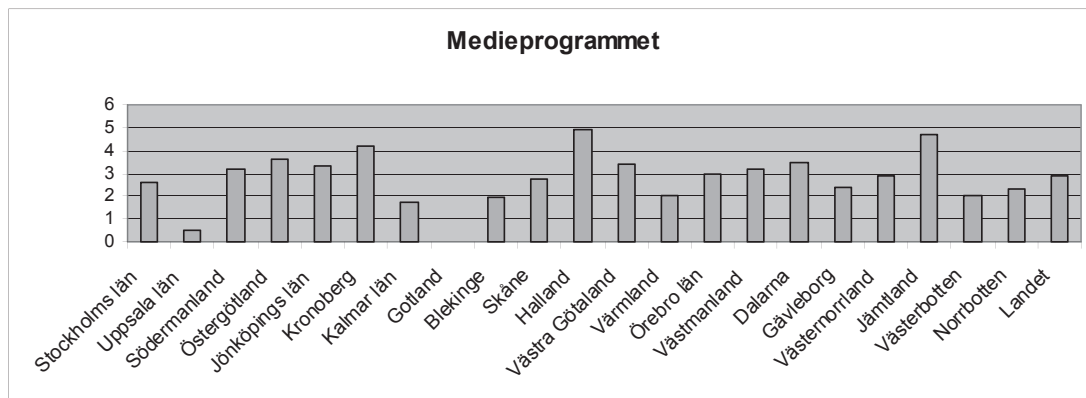
³ Hur står det till med yrkesutbildningarna i gymnasieskolan? Sid. 16 (av: K. Mårtensson, I. Wennemo) LO jan 2005.

Medieprogrammet

Medieprogrammet syftar till att ge grundläggande kunskaper inom området kommunikation samt till att ge en bred orientering inom hela medieområdet.

Skolåret 99/00 påbörjade 2 778 elever sin gymnasieutbildning på medieprogrammet.

Diagram 19: Andelen elever som gått ut medieprogrammet, i procent av varje läns totala population av utexaminerade år 2003.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar hur stor andelen i varje län är som gått ut medieprogrammet med slutbetyg av alla elever på de nationella gymnasieprogrammen för varje specifikt län.

Av andelen elever som går på Medieprogrammet i landet ligger en klar majoritet på en nivå mellan 2- 3,6 procent. Andelen för hela landet ligger på 2,9 procent.

Störst andel elever från programmet har

- Halland med 4,9 procent
- Jämtland med 4,7 procent
- Kronoberg med 4,2 procent

Lägst andel elever har

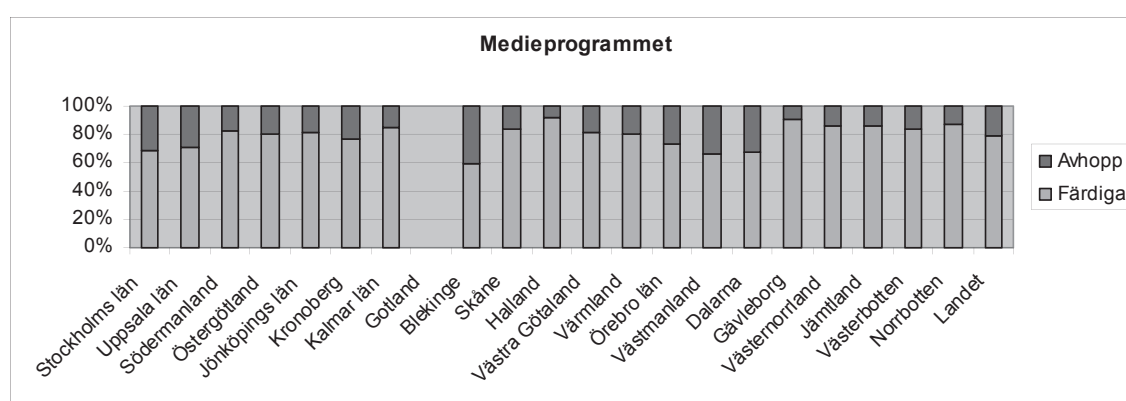
- Uppsala län med 0,5 procent
- Kalmar län med 1,7 procent
- Blekinge, Västerbotten och Värmland med 2 procent

För hela landet ligger andelen på 2,9 procent. Halland, Jämtland och Kronoberg är de enda länen som ligger över fyra procents nivå. Uppsala län är det enda länet som ligger under en procent.

Då man jämför länen med flest och lägst andelar elever på programmet ser man att det är tio gånger fler andelar som går på medieprogrammet i Halland än i Uppsala län. Det bör påpekas att andelen elever på medieprogrammet i Uppsala län är extremt liten. De flesta som går medieprogrammet i detta län går på den fristående gymnasieskola med denna utbildning som finns i Uppsala.

Medieprogrammet har länge varit ett populärt program och konsekvensen av det har blivit att det finns för många med utbildningen ute på arbetsmarknaden och det har i sin tur lett till att det blivit svårare att få arbete. De arbeten som finns går oftast till personer som är högstskoleutbildade inom området.

Diagram 20: Andelen (procent) elever som inom fyra år gått ut gymnasieprogrammet med slutfärd eller hoppat av.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar andelen elever som hoppat av eller gått ut medieprogrammet efter fyra år, d v s år 2003.

Länen med flest avhopp är

- Blekinge med 41 procent
- Västmanland och Dalarna med 33 procent
- Stockholm med 31 procent

Länen med minst avhopp är

- Halland med 8 procent
- Gävleborg med 9 procent
- Norrbotten med 13 procent

För hela landet ligger andelen avhopp på 21 procent. Andelen avhopp varierar mellan länen. Andelen avhopp är fyra till fem gånger fler i Blekinge än i Halland. Man ser inga tecken på att avhopp är störst i länen med storstäder utan de stora avhopp är spridda bland länen. En anledning till vissa läns låga avhopp kan bero på att eleverna i

vissa skolor har tillgång till bättre och modernare resurser som gör att det blir roligare att gå programmet.

Halland har till synes en stor och väl fungerande medieutbildning. Halland har högst andelar elever på medieprogrammet i landet och låga avhopp. Jämtland har landets näst högsta andel elever på medieprogrammet. Avhoppen ligger däremot på 14 procent och är i jämförelse med andra län mycket lågt. Västmanland är ett utav länen där det inte ser lika bra ut. Avhoppen ligger på 33 procent och är landets näst högsta.

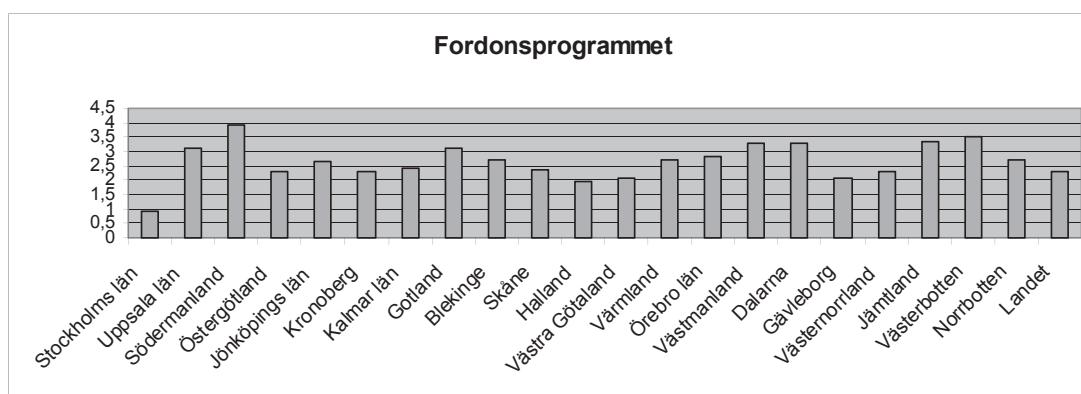
Industri

Fordonsprogrammet

Fordonsprogrammet syftar till att utveckla grundläggande kunskaper för arbete med service och underhåll av fordon och flygmaskiner samt med transporter med hjälp av fordon.

Skolåret 99/00 påbörjade 2 792 elever sin gymnasieutbildning på fordonsprogrammet.

Diagram 23: Andelen elever som gått ut fordonsprogrammet, i procent av varje läns totala population av utexaminerade år 2003.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar hur stor andelen i varje län är som gått ut fordonsprogrammet med slutbetyg av alla elever på de nationella gymnasieprogrammen för varje specifikt län.

Andelen elever i varje län som går fordonsprogrammet ligger i alla län utom Stockholm i intervallet två till fyra procent. Genomsnittet för hela landet ligger på 2,3 procent.

Störst andel elever från programmet har

- Södermanland med 3,9 procent
- Västerbotten med 3,5 procent
- Jämtland med 3,4 procent

Lägst andel elever har

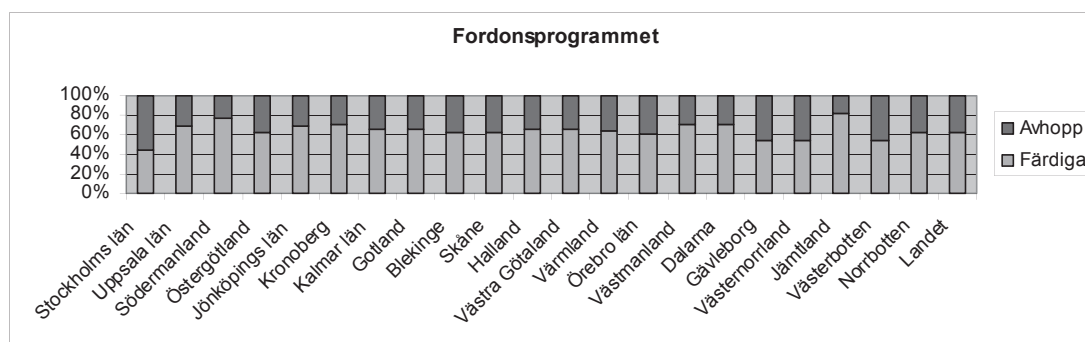
- Stockholms län med 0,9 procent
- Halland med 2 procent

- Västra Götaland och Gävleborg 2,1 procent

Jämför man Södermanland med Stockholms län ser man att det är upp till fyra gånger fler som gått fordonsprogrammet i Södermanland. I storstadsområden som Stockholm, Göteborg och finns ett stort behov av bilmekaniker. De modernare bilarna är nästan omöjliga att reparera själv. Idag måste man ta sin Toyota till Toyotas egen bilverkstad för att laga den. Det visar sig också att de som har gått ut fordonsprogrammet har mycket goda utsikter att få ett arbete.

Ser man på statistiken så har Stockholms län, Västra Götaland och Skåne inga höga andelar elever på programmet, utan tvärtom relativt låga. Det kan i framtiden leda till ett stort behov av bilmekaniker och mättnaden av behovet kan ske genom att det flyttar in utbildade mekaniker ifrån andra län.

Diagram 24: Andelen (procent) elever som inom fyra år gått ut gymnasioprogrammet med slutbetyg eller hoppat av.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar andelen elever som hoppat av eller gått ut fordonsprogrammet efter fyra år, d v s år 2003. För fordonsprogrammet är avhopp stora i alla län.

Länen med flest avhopp är

- Stockholms län med 56 procent
- Västernorrland med 46 procent
- Gävleborg och Västerbotten med 45 procent

Länen med minst avhopp är

- Jämtland med 18 procent
- Södermanland med 23 procent
- Kronoberg, Dalarna och Västmanland med 30 procent

För hela landet ligger andelen avhopp på 38 procent. I Stockholm är avhopp tre gånger fler än i Jämtland. Anledningen till de höga avhopp i vissa län kan bland

annat bero på skoltrötthet. En annan anledning kan vara p g a missnöje med programmets upplägg eller skolan har resursbrister vad gäller modern teknik.

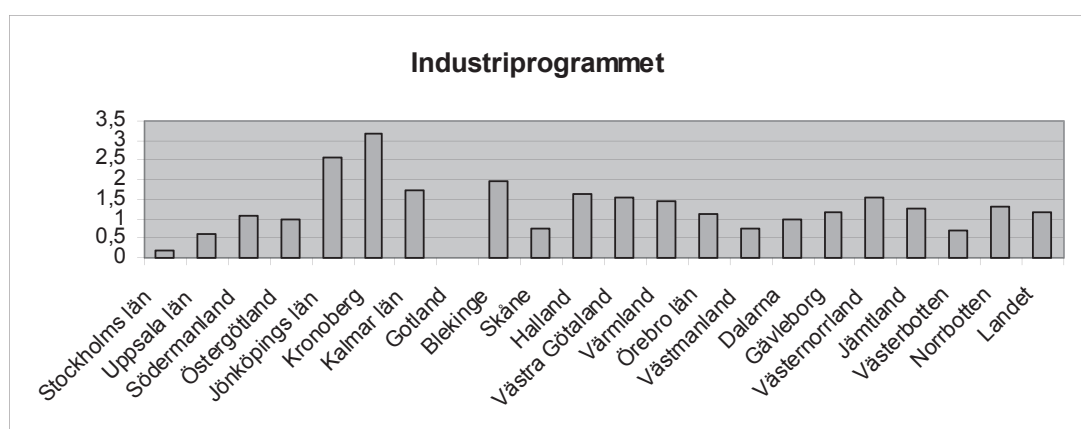
Stockholms län ligger illa till i alla kategorier. Länet har landets lägsta andel som gått programmet med 0,9 procent och dessutom högst andel avhopp på 56 procent. Södermanland har i landet störst andel som går ut från fordonsprogrammet och avhoppet på 23 procent är näst lägst i landet.

Industriprogrammet

Industriprogrammet syftar till att ge grundläggande kunskaper för arbete inom såväl industriell produktion som andra områden av arbetslivet där kompetens för tillverkning, underhåll och service efterfrågas.

Skolåret 99/00 påbörjade 1 286 elever sin gymnasieutbildning på industriprogrammet.

Diagram 25: Andelen elever som gått ut industriprogrammet, i procent av varje läns totala population av utexaminerade år 2003.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar hur stor andelen i varje län är som gått ut industriprogrammet med slutbetyg av alla elever på de nationella gymnasieprogrammen för varje specifikt län. Den genomsnittliga andelen för hela landet i ligger på 1,2 procent.

Störst andel elever från programmet har

- Kronoberg med 3,2 procent
- Jönköpings län med 2,6 procent
- Blekinge med 2 procent

Lägst andel elever har

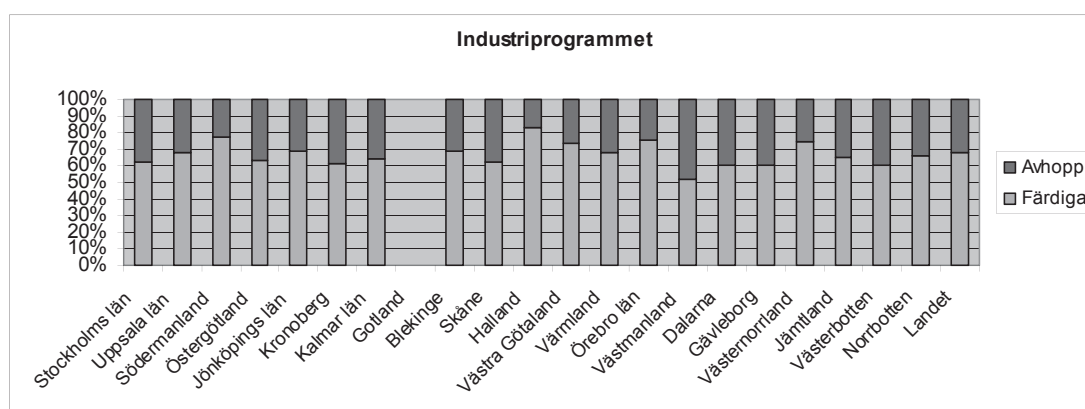
- Stockholms län med 0,2 procent
- Uppsala län med 0,6 procent
- Västerbotten och Skåne med 0,7 procent

Jämför man länen med högst och lägst andelar som går färdigt utbildningen ser man att andelen i Kronoberg är 19 gånger fler än i Stockholms län. I Kronoberg finns fungerande industriutbildningar och i regionen arbetar en hög andel av de sysselsatta i

denna sektor. I Stockholm har däremot industriutbildningarna krympt ihop till nästan ingenting. Stockholm är i och för sig en region där en relativt liten andel av de sysselsatta arbetar inom industrin. Den extremt låga andelen som går färdigt dessa program i Stockholm kommer dock leda till att det blir brist på utbildad arbetskraft till de industriarbetsplatser som finns i regionen.

En anledning till att andelen som går ut industriprogrammet har minskat kan bero på att yrket har fått ett dåligt rykte beroende på att industrin i Sverige varit drabbad av uppsägningar och många företag flyttar ut sin produktion till länder med lägre löner.

Diagram 26: Andelen (procent) elever som inom fyra år gått ut gymnasieprogrammet med slutbetyg eller hoppat av

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar andelen elever som hoppat av eller gått ut industriprogrammet efter fyra år, d v s år 2003.

Länen med flest avhopp är

- Västmanland med 48 procent
- Dalarna och Gävleborg med 40 procent
- Västerbotten med 39 procent

Länen med minst avhopp är

- Halland med 17 procent
- Södermanland med 22 procent
- Örebro med 24 procent

För landet ligger andelen avhopp på 32 procent, vilket är högt. Jämför man länet med flest och lägst antal avhopp ser man att det är dubbelt så många avhopp i Västmanland än i Halland.

Det är bara två län där färre än var femte hoppar av. En orsak till avhoppen kan vara att eleverna i fråga bara bytt program. Det kan bero på att eleven inte kom in på sitt försthandsval och att missnöjet med programmet fick dem att hoppa av. Det visar sig dock att de som går igenom utbildningen har mycket goda förutsättningar att få ett relativt bra betalt jobb.

Andelen elever som genomgått industriprogrammet i Stockholms län ligger på 0,2 procent och är lägst i landet. Avhoppet ligger på 38 procent som är relativt högt, men inte av de högsta i landet för programmet. Västerbotten är ett annat län som kombinerar en liten utbildning med höga avhopp.

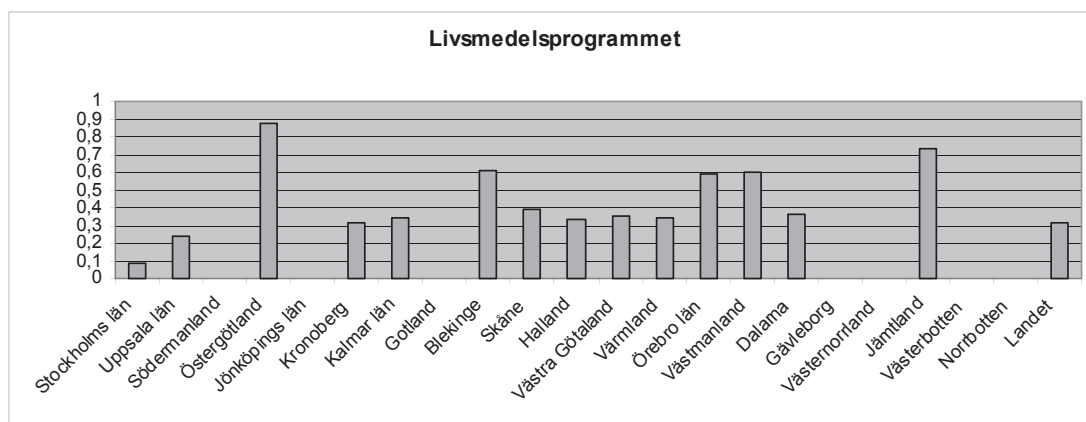
Andelen elever som gått igenom programmet i Södermanland ligger på 1,1 procent, för hela landet ligger siffran på 1,2 procent. Avhoppet bland eleverna är landets tredje lägsta och ligger på 22 procent.

Livsmedelsprogrammet

Livsmedelsprogrammet syftar till att ge grundläggande kunskaper för arbete inom livsmedelsindustri, detaljhandel och näraliggande områden samt till att ge en bred bas för arbete inom hela livsmedelsområdet.

Skolåret 99/00 påbörjade 373 elever sin gymnasieutbildning på livsmedelsprogrammet.

Diagram 27: Andelen elever som gått ut livsmedelsprogrammet, i procent av varje läns totala population av utexaminerade år 2003.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar hur stor andelen i varje län är som gått ut livsmedelsprogrammet med slutbetyg av alla elever på de nationella gymnasieprogrammen för varje specifikt län. Andelen elever som går på livsmedelsprogrammet i alla län ligger mellan 0,1-0,9 procent. Programmet är ett av de mindre och finns överhuvudtaget inte i många län.

Störst andel elever från programmet har

- Östergötland med 0,9 procent
- Jämtland med 0,7 procent

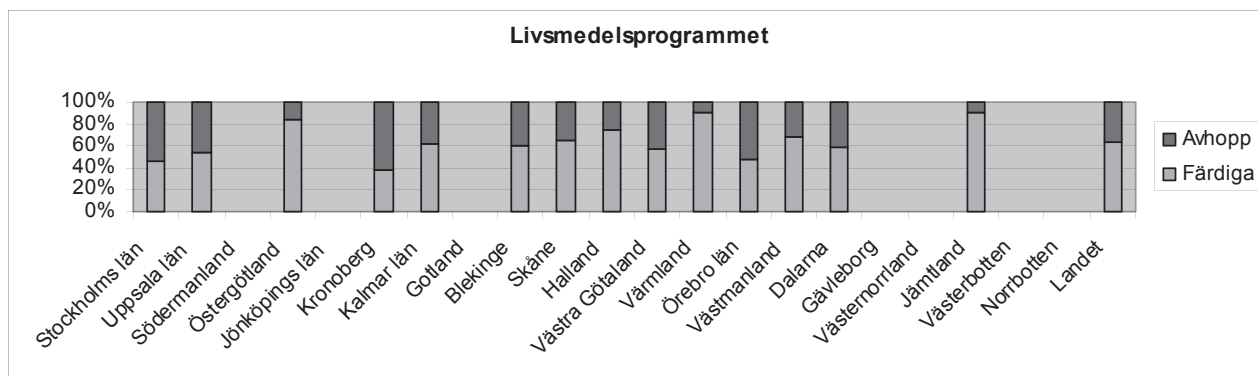
Lägst andel elever har

- Stockholms län med 0,1 procent
- Uppsala län med 0,2 procent

För hela landet ligger andelen som gått igenom programmet på 0,3 procent. Jämför man Östergötland med Stockholms län ser man att det är mer än tio gånger fler som går i Östergötland. Den låga andelen kan vara ett tecken på att programmet inte är

populärt bland ungdomar idag. Ytterligare en anledning kan vara att man på många håll inte erbjuder denna utbildning.

Diagram 28: Andelen (procent) elever som inom fyra år gått ut gymnasieprogrammet med slutbetyg eller hoppat av.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar andelen elever som hoppat av eller gått ut livsmedelsprogrammet efter fyra år, d v s år 2003. Livsmedelsprogrammen i de olika länen skiljer sig kraftigt ifrån varandra.

Länet med flest avhopp är

- Kronoberg med 62 procent
- Stockholms län med 54 procent

Länet med minst avhopp är

- Jämtland med 9 procent
- Värmland med 10 procent

Genomsnittandel för landet ligger på 36 procent, vilket är mycket högt. Jämför man länet med lägst och högst andelar avhopp ser man att det nästan är sex gånger fler andelar avhopp i Stockholms län än i Jämtland. En anledning till att livsmedelsprogrammet inte har en stor andel utexaminerade elever kan bero på att många blivit besvikna på programmets utbud eller att det inte blev som de trodde att det skulle bli och därför avbrutit utbildningen.

Andelen elever som går på livsmedelsprogrammet i Värmland ligger på 0,3 procent. Avhoppet är dessutom mycket lågt och ligger på 10 procent.

Jämtland har med 0,7 procent näst högst andel elever som valt att gå på programmet för hela landet ligger andelen på 0,3 procent. Jämtland är dessutom det län som utexaminerade störst andel elever, totalt tog 91 procent av deras elever studenten. Här verkar det finnas en fungerande utbildning på området. I Stockholmsregionen

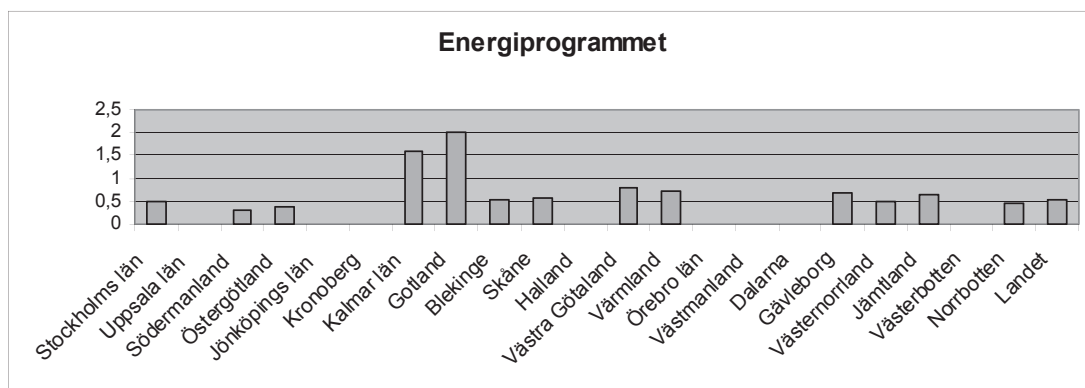
däremot, där det borde finnas efterfrågan på arbetskraft med denna inriktning, är utbildningen mycket liten och av dem som börjar där hoppar många av.

Energiprogrammet

Energiprogrammet syftar till att ge grundläggande kunskaper för drift och underhåll av tekniska system inom kraftindustri, fastigheter och sjöfart samt för installation och service av VVS-, kyl- och värmepumpinstalleringar. Programmet syftar även till att ge en grund för ett fortsatt lärande i arbetslivet och för vidare studier.

Skolåret 99/00 påbörjade 580 elever sin gymnasieutbildning på energiprogrammet.

Diagram 21: Andelen elever som gått ut energiprogrammet, i procent av varje läns totala population av utexaminerade år 2003.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar hur stor andelen i varje län är som gått ut energiprogrammet med slutbetyg av alla elever på de nationella gymnasieprogrammen för varje specifikt län.

Energiprogrammet är ett mycket litet program. I flera län finns inte ens detta program. Det är bara i Kalmar län och på Gotland som har relativt många som går ut från detta program.

En majoritet av länen ligger under 1 procents nivån. Detta kan vara ett tecken på att programmet inte är populärt bland eleverna eller att skolan inte har så många platser på programmet.

Störst andel elever från programmet har

- Gotland med 2 procent
- Kalmar län med 1,6 procent

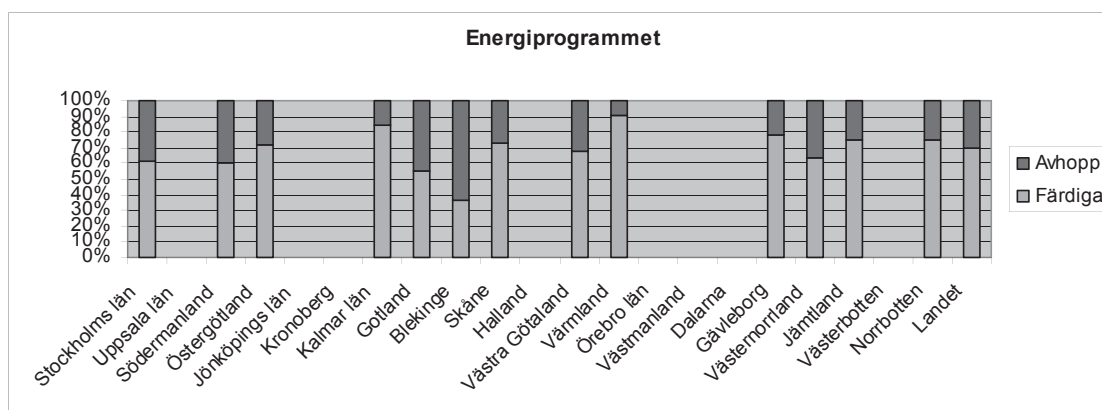
Lägst andel elever har

- Södermanland med 0,3 procent
- Östergötland med 0,4 procent

För hela landet ligger den genomsnittliga andelen på 0,5 procent.

Jämför man länet med högst och lägst andelar elever som valt att gå programmet ser man stora skillnader. Andelen elever som valt att gå energiprogrammet på Gotland är upp till sju gånger fler än i Södermanland. En anledning till att så få väljer att gå på programmet kan bero på att en stor del av dem som är intresserade av el går på elprogrammet eller t o m teknikprogrammet.

Diagram 22: Andelen (procent) elever som inom fyra år gått ut gymnasieprogrammet med slutbetyg eller hoppat av.

Källa: Skolverket

Diagrammet ovan visar andelen elever som hoppat av eller gått ut energiprogrammet efter fyra år, d v s år 2003.

För energiprogrammet ser man stora skillnader mellan länen. Åtta län saknar Skolverket information om angående andelen utexaminerade elever efter fyra år. För de resterande tretton länen råder det stora skillnader angående andelen utexaminerade elever. Andelen avhopp ligger mellan 10-64 procent.

Länen med flest avhopp är

- Blekinge med 64 procent
- Gotland med 45 procent

Länen med minst avhopp är

- Värmland med 10 procent
- Kalmar län med 16 procent

För hela landet ligger den genomsnittliga andelen för avhopp på 31 procent.

Det är svårt att veta exakt vad dessa låga tal beror på eftersom det inte finns tillgång till information om valet till program var det första, andra eller tredje. Det kan också bero på missnöje med programmets utbud och pedagogik. På många skolor utbildas

eleverna med gammal teknik, skolorna fungerar ofta dåligt när det gäller att utbilda till industrin.⁴

Gotland har störst andelar elever med 2 procent som gått på energiprogrammet. För länet ligger avhoppet på hela 45 procent.

Andelen elever som söker sig till energiprogrammet i Kalmar ligger på 1,6 procent. Avhoppet är inte lika stora som på Gotland utan ligger på 16 procent.

---

⁴ Hur står det till med yrkesutbildningarna i gymnasieskolan? Sid. 19 (av: K. Mårtensson, I. Wennemo) LO jan 2005.

Rapporten beställs från LO-distribution:
lo@strombergdistribution.se
026-24 90 26

Juli 2005
ISBN 91-566-2204-X
www.lo.se